

Теорія та методика навчання

УДК: 372.881:37.091

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.18166751>

Проектна діяльність у контексті Нової української школи: теоретичні та практичні аспекти

Гетманюк Оксана Іванівна

асистент кафедри математики та методики її навчання Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка

вул.Максима Кривоноса, 2, Тернопіль, Україна, 46027

ORCID: 0009-0007-5552-5516

Бойко Андрій Романович

кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри математики та методики її навчання Тернопільського національного педагогічного університету імені

Володимира Гнатюка

вул.Максима Кривоноса, 2, Тернопіль, Україна, 46027

ORCID: 0000-0002-1634-3775

Прийнято: 12.12.2025 | Опубліковано: 29.12.2025

***Анотація: Мета.** Стаття аналізує теоретичні засади та практичні підходи до впровадження проектної діяльності в умовах Нової української школи, де цей метод посідає важливе місце. Актуальність роботи зумовлена потребою формування в учнів умінь працювати з інформацією, розв'язувати комплексні завдання та застосовувати знання в реальних ситуаціях.*

***Методи.** У статті використовувались методи аналізу наукових джерел, логіко-аналітичні і порівняльні методи та підходи до організації проектного*

навчання, систематизації структурних компонентів проєкту. Застосування зазначених методів дозволило з'ясувати педагогічні умови, необхідні для успішної реалізації проєктного навчання.

Результати. У статті розкрито сутність проєктного навчання, яке ґрунтується на тривалому дослідженні значущих проблем і сприяє розвитку критичного мислення, уміння співпрацювати та презентувати результати.

Окреслено внесок українських і зарубіжних учених (Дж. Дьюї, Н. Бібік, О. Кузнєцоваї та ін.) у формування теорії проєктного навчання. Наголошено, що проєктна діяльність розвиває самостійність, уміння ухвалювати рішення, працювати в команді та пропонувати власні способи розв'язання проблем. Підкреслено, що компетентнісний підхід у межах НУШ допомагає долати труднощі традиційної освіти та підвищує мотивацію учнів.

Показано як переваги методу, так і його обмеження. Окремо описано методологію побудови навчального проєкту: формулювання ідеї, мети й завдань, планування, добір ресурсів, реалізація, презентація та оцінювання.

У статті розглянуто особливості формування команд, розподілу функцій та врахування індивідуальних особливостей учнів. Висвітлено значення правильно сформульованих завдань, які активізують пізнавальну діяльність і спрямовують учнів на розв'язання проблем.

Висновки. Узагальнено, що проєктна діяльність є одним із найефективніших засобів розвитку ключових компетентностей НУШ та формування навчального середовища, орієнтованого на потреби сучасного суспільства. Стаття може бути корисною педагогам, науковцям і фахівцям, що працюють у сфері реформування освіти.

Ключові слова: проєктна практика; майбутній учитель; проєктне навчання, Нова українська школа, компетентнісний підхід, навчальні проєкти.

Project-Based Learning in the Context of the New Ukrainian School: Theoretical and Practical Perspectives

Hetmaniuk Oksana

Assistant at the Department of Mathematics and Methods of its Teaching Ternopil
Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University
Maksym Kryvonos str., Ternopil, Ukraine, 46027
ORCID: 0009-0007-5552-5516

Boyko Andriy

Ph.D in Technical Science, Assistant Professor, Assistant Professor at the Department
of Mathematics and Methods of its Teaching Ternopil Volodymyr Hnatiuk National
Pedagogical University
Maksym Kryvonos str., Ternopil, Ukraine, 46027
ORCID: 0000-0002-1634-3775

Abstract. Objective. *The article analyzes the theoretical foundations and practical approaches to the implementation of project-based learning within the framework of the New Ukrainian School, where this method occupies a significant place. The relevance of the study is determined by the need to develop students' abilities to work with information, solve complex problems, and apply knowledge in real-life situations.*

Methods. *The study employs methods of analysis of scientific sources, logical-analytical and comparative methods, as well as approaches to the organization of project-based learning and the systematization of project structural components. The application of these methods made it possible to identify the pedagogical conditions necessary for the successful implementation of project-based learning.*

Results. *The article reveals the essence of project-based learning, which is based on long-term investigation of meaningful problems and contributes to the development of critical thinking, collaboration skills, and the ability to present results. The contribution of Ukrainian and foreign scholars (J. Dewey, N. Bibik, O. Kuznetsova, and others) to the formation of project-based learning theory is outlined. It is emphasized that project-based activity fosters learners' independence, decision-making skills, teamwork, and the ability to propose original solutions to problems. The study highlights that the competency-based approach within the New Ukrainian School helps overcome the limitations of traditional education and increases students' motivation. Consideration of these aspects is regarded as an essential component of teachers' professional training.*

The methodology for designing an educational project is described in detail, including idea formulation, defining goals and objectives, planning, resource selection, implementation, presentation, and assessment

The article also examines the specifics of team formation, role distribution, and consideration of students' individual characteristics. The importance of well-formulated tasks that activate cognitive activity and guide students toward problem solving is highlighted.

Conclusions. *It is generalized that project-based learning is one of the most effective means of developing the key competencies of the New Ukrainian School and creating a learning environment oriented toward the needs of contemporary society. The article may be useful for educators, researchers, and professionals involved in educational reform.*

Keywords: *project practice; future teacher; project-based learning; New Ukrainian School; competency-based approach; learning projects.*

Постановка проблеми. Інноваційні процеси, які відбуваються в освіті України, стали ознакою відходу від традиційного репродуктивного способу

навчання до інтерактивного та діяльнісного підходу, де учень є активним учасником процесу. За визначенням Buck Institute for Education, проєктне навчання – це метод за яким учні, певний час досліджуючи і реагуючи на справжні, цікаві та складні питання, отримують потрібні знання та навички. Отже, знання та уміння впроваджувати проєктну діяльність в сучасних реаліях є не лише бажаними, але й необхідними частинами професійної компетентності сучасного вчителя.

«Нова українська школа» – це освітня реформа, яка зосереджена не лише на запам'ятовуванні фактів, але й на розвитку особистості дитини. Саме основні методичні засади проєктної діяльності відповідають принципам «Нової української школи», оскільки активізують учнів, розвивають критичне мислення, креативність, комунікативні навички, роботу в команді, забезпечують свободу у виборі предмета та готують до реального життя через вміння ставити цілі, планувати та презентувати результати. Проєктна діяльність у Новій українській школі (НУШ) є важливою складовою освітнього процесу, оскільки вона спрямована на формування ключових навичок учнів через практичну, дослідницьку та творчу діяльність. Метод проєктів дозволяє учням самостійно опановувати навчальний матеріал у процесі їх реалізації. Також це є ефективним способом вирішення актуальних освітніх проблем.

Сучасний вчитель повинен володіти інструментом проєктного навчання з кількох причин. По-перше, цей метод стимулює розвиток ключових навичок в учнів, що допомагає їм розвивати здатність визначати та реалізовувати спільну мету, ефективно домовлятися про розподіл ролей, здійснювати взаємоконтроль, вирішувати конфлікти та співпрацювати в команді. Такі навички є вирішальними у підготовці дітей до викликів сучасного світу, де співпраця, критичне мислення та креативність є найважливішими цінностями.

По-друге, проєктне навчання допомагає подолати недоліки традиційної системи освіти, зокрема труднощі учнів трансформувати отриману інформацію

в знання, відсутність системності в засвоєнні матеріалу, низька мотивація до самостійного здобуття знань, переважання репродуктивного типу навчальної діяльності.

Попри те, що є багато переваг, є й деякі недоліки, про які педагогам слід знати. Варто згадати значні часові витрати, оскільки підготовка та реалізація проєктів може тривати довше, ніж традиційні уроки, що іноді впливає на охоплення навчальної програми. Крім того, результати реалізації проєктів можуть бути неоднорідними через різний рівень підготовки та навичок учнів. Акцент на групову роботу може створювати труднощі для тих, хто не звик працювати в команді або має труднощі в спілкуванні. Реалізація проєктів часто вимагає додаткових матеріалів та ресурсів, наявність яких не завжди гарантована. Оцінювання результатів проєкту є складнішим завданням, оскільки необхідно враховувати як індивідуальний внесок, так і командну роботу.

Незважаючи на ці обмеження, метод проєктів є цінним інструментом навчання, але його недоліки необхідно враховувати під час планування освітнього процесу.

Аналіз актуальних досліджень і публікацій. Метод проєктів бере свій початок у працях американських педагогів Дж. Дьюї та Е. Дьюї [1], які розглядали формування знань як результат самостійної творчої діяльності учнів. Такий підхід, на їхню думку, сприяє природному розвитку дитини та формуванню її соціальних компетентностей. Сучасні концепції проєктного навчання значною мірою базуються на ідеях цих дослідників і активно застосовуються, зокрема, під час вивчення української літератури.

Питання теоретичних засад проєктного навчання та особливостей його практичної реалізації в умовах Нової української школи посідають вагомe місце в сучасному науково-педагогічному дискурсі. У межах дослідження проблематики проєктної діяльності в умовах Нової української школи Кішан Н. [2] зосереджує увагу на особливостях її впровадження в освітній процес як

ефективного засобу формування ключових компетентностей учнів. Значну увагу приділено ролі навчальних проєктів у розвитку пізнавальної активності, самостійності та здатності школярів застосовувати здобуті знання в практичних і життєвих ситуаціях. Окреслені в роботі педагогічні умови ефективної організації проєктної діяльності засвідчують її потенціал як складової сучасного компетентнісно орієнтованого навчання.

Проблеми впровадження педагогічних технологій у початковій освіті в контексті реалізації концепції НУШ ґрунтовно проаналізовано у працях Лозенка А. П. та ін. [3], де окреме місце відведено технології проєктного навчання. На основі узагальнення практичного досвіду автори демонструють можливості інтеграції проєктної діяльності в освітній процес початкової школи та її вплив на формування навчальної мотивації, креативності й соціальних навичок молодших школярів. Особливий акцент зроблено на значенні діяльнісного та компетентнісного підходів як методологічного підґрунтя сучасної початкової освіти.

Питання використання проєктної діяльності у викладанні гуманітарних дисциплін висвітлено в дослідженні Слижук О. А. [4], присвяченому організації навчальних проєктів у процесі вивчення сучасної української літератури в 5–6 класах НУШ. У праці обґрунтовано дидактичний потенціал проєктів як засобу розвитку читацької компетентності, критичного мислення та творчих здібностей учнів. Показано, що залучення школярів до проєктної діяльності сприяє глибшому осмисленню літературних творів і формуванню стійкого пізнавального інтересу.

Теоретичні та практичні аспекти проєктної діяльності в системі фахової передвищої освіти детально розкрито у наукових розвідках Кошіль О. П. [5]. Дослідниця аналізує етапи організації проєктної роботи, педагогічні умови її ефективної реалізації та роль викладача як координатора й фасилітатора освітнього процесу. Зроблено висновок про універсальність методу проєктів і

можливість його адаптації до різних рівнів освіти, зокрема й у контексті ідей та принципів Нової української школи.

Актуальні питання професійного розвитку педагога Нової української школи, зокрема формування його креативності, розглянуто у дослідженні Поясик О. [6]. У статті обґрунтовано значення інноваційних методів навчання, серед яких проєктна діяльність посідає важливе місце, як засобу творчої самореалізації та професійного самовираження вчителя. Показано взаємозв'язок між рівнем креативності педагога та ефективністю впровадження компетентнісного підходу в освітньому процесі.

Метод проєктів як провідний концепт технологічної освіти учнів Нової української школи перебуває в центрі уваги дослідження Терещук А. [7]. У роботі обґрунтовано значення проєктної діяльності для формування технологічної, підприємницької та інженерної компетентностей школярів. Підкреслено, що використання методу проєктів забезпечує інтеграцію теоретичних знань і практичних умінь, а також сприяє розвитку самостійності, відповідальності та здатності учнів до усвідомленого прийняття рішень.

Особливості організації проєктної діяльності на уроках історії відповідно до концепції Нової української школи проаналізовано у праці Бондар І. [8]. Розкрито дидактичний потенціал навчальних проєктів у формуванні історичного мислення, громадянської компетентності та навичок аналізу історичних подій і джерел. У роботі доведено, що проєктне навчання сприяє активізації пізнавальної діяльності учнів і розвитку їхніх дослідницьких умінь.

Педагогічні можливості методу проєктів у початкових класах Нової української школи ґрунтовно розглянуто у дослідженні Лавренка С. О. [9]. Автор аналізує умови ефективного впровадження проєктної діяльності з урахуванням вікових особливостей молодших школярів та цілей початкової освіти. Доведено, що проєктне навчання позитивно впливає на розвиток самостійності, комунікативних умінь і навчальної мотивації учнів.

Проблематику формування міжпредметних зв'язків засобами проєктної технології на уроках математики в початковій школі висвітлено в працях Константіної Г. та ін. [10]. Автори обґрунтовують можливості інтеграції математичного змісту з іншими освітніми галузями через реалізацію навчальних проєктів. Показано, що міжпредметні проєкти сприяють цілісному сприйняттю знань і розвитку логічного та критичного мислення учнів.

Проєктна діяльність як ефективний засіб формування ключових компетентностей учнів сучасної української школи є предметом наукового аналізу Кащенко І. М. [11]. У дослідженні акцентовано увагу на тісному зв'язку проєктного навчання з реалізацією компетентнісного підходу та вимогами НУШ. Підкреслено роль проєктної діяльності у розвитку ініціативності, відповідальності, уміння працювати в команді та застосовувати знання в практичних ситуаціях.

При цьому в науковій літературі не існує єдиної узгодженої термінології: вживаються такі поняття, як «метод проєктів», «проєктна технологія», «проєктне навчання».

Наприклад, А. Лаврова визначає: «проєкт – це творча робота, яка враховує як теоретичне, так і практичне навчання, передбачає глибину знань, можливість аналізу ситуацій, використання моделі роботи в команді, спрямованої на досягнення певної мети» [12, с. 51].

О. Кузнєцова та В. Одарченко зазначають, що «метод проєктів – принципово інша форма технології навчання. При використанні цього методу значно збільшується пізнавальна активність, інтерес до навчальної діяльності, поглиблюються та розширюються знання конкретної навчальної дисципліни, удосконалюються навички самостійної роботи. Але найголовніше – розвивається здатність дослідницької діяльності, аналізу та творчості, самі учні вчаться «здобувати знання», що було б неможливим настільки ефективно досягти при навчанні будь-яким іншим методом» [13, с. 75].

Аналізуючи стан української освіти напередодні впровадження НУШ, Н. Бібік підкреслює, що «у більшості випадків учні загальноосвітньої школи, володіючи інформацією і маючи досвід вирішення проблеми в умовах навчальної ситуації, не вміють розв'язувати інформальні (такі, що виходять за межі навчального процесу) завдання, приймати рішення в складних життєвих ситуаціях. Вони недостатньо володіють інтегрованими вміннями й навичками, необхідними для успішного вирішення проблем, що виникають у реальному житті, у процесі інтеграції в сучасне інформаційно навантажене та полікультурне суспільство» [14, с. 49].

Цей висновок став одним із підґрунтів для запуску реформи «Нова українська школа», досвід реалізації якої у початковій школі підтвердив результативність компетентнісного навчання та актуальність його продовження на рівні базової середньої освіти. Однією із важливих інновацій НУШ стало створення активного освітнього середовища, у межах якого поєднувалися різні форми навчальної діяльності учнів, зокрема виконання навчальних проєктів.

У традиційній освіті проєктне навчання було спрямоване, перш за все, на учнів старших класів, але концепція нової української школи спрямована на інтеграцію проєктного навчання в кожен етап освітнього процесу.

Методи дослідження. Науковий пошук передбачав використання комплексу методів, зокрема теоретичного аналізу наукових джерел, системного та порівняльного аналізу нормативних документів і педагогічних технологій, що регламентують та забезпечують упровадження методу проєктів у Новій українській школі. Дослідження здійснювалося на основі міждисциплінарного підходу, який поєднує психологічні, педагогічні, філософські та інші концептуальні засади, необхідні для з'ясування теоретичних основ і функціональних можливостей проєктного навчання в сучасному освітньому середовищі.

Метою даної статті є розгляд важливих аспектів впровадження проєктно-орієнтованого підходу до навчання, який допомагає учням здобувати не лише знання, а й важливі м'які навички через практичну, дослідницьку та творчу діяльність.

Виклад основного матеріалу дослідження. Дано визначення ключових понять для реалізації навчального проєкту. Ідея проєкту визначає, над чим працюватиме команда, а також проблему чи тему, яка ляже в основу діяльності. Мета та завдання проєкту формулюють очікувані результати: мета описує загальний напрямок діяльності, а завдання уточнюють кроки для її досягнення. Планування проєкту передбачає визначення етапів роботи, розподіл обов'язків та встановлення чітких термінів виконання. Формування команди включає відбір учасників та розподіл ролей, що забезпечує скоординовану роботу та орієнтацію на спільний результат. Ресурси проєкту включають усе необхідне для його реалізації: інформацію, матеріали, обладнання, час та професійну допомогу експертів, якщо така потрібна. Реалізація передбачає практичне впровадження запланованих дій з постійним моніторингом та коригуванням процесу, за необхідності. Презентація та оцінка результатів включає підсумок, розробку продукту, презентацію та аналіз роботи команди з оцінкою досягнення поставлених цілей. Управління проєктами – це не лише планування завдань, а й здатність співпрацювати, аналізувати та ефективно керувати часом і ресурсами.

Успіх усього проєкту залежить від того, наскільки добре організовано кожен крок. Реалізація проєкту включає кілька основних етапів: підготовчий, виконавчий та завершальний. Кожен з них має свої завдання, що забезпечують успішне завершення проєкту. Підготовчий етап включає визначення цілей та завдань, чітке встановлення того, на що спрямований проєкт, та розробку конкретних кроків для досягнення мети. Наприклад, якщо метою є моделювання пандуса для входу до навчального корпусу, завданням буде проведення дослідження для визначення оптимального кута нахилу, проведення вимірів

наземної поверхні, розрахунок матеріалів та створення моделі. Наступний крок – аналіз проблеми та обґрунтування актуальності проєкту. Вивчення проблеми дозволяє оцінити її важливість для класу, школи чи суспільства. Наприклад, відсутність пандуса в навчальному корпусі обмежує доступність для людей з інвалідністю, а реалізація проєкту допоможе вирішити цю проблему або привернути до неї увагу. Розробка плану проєкту включає розподіл ролей та обов'язків між учасниками, визначення послідовності дій та встановлення термінів. Наприклад, один день може бути витрачений на пошук інформації, інший — на вимірювання сходів та виконання розрахунків, а ще один — на створення моделі. Важливо визначити, хто відповідає за збір даних, хто за створення моделі, а хто за розрахунки.

На етапі впровадження виконуються заплановані заходи, а виконання завдань постійно контролюються та відстежуються лідером команди і керівником проєкту (вчителем). Якщо виникають труднощі, такі як дотримання термінів або брак ресурсів, план може бути скоригований шляхом перерозподілу завдань, зміни графіка або пошуку альтернативних рішень. Результати документуються на кожному етапі, включаючи фотографії, відео, проміжні звіти та результати опитувань.

Заключний етап включає підготовку результатів проєкту та підготовку звіту, презентацію та захист роботи. Учасники демонструють виконані завдання, презентують матеріали та відповідають на запитання аудиторії. Після цього проводиться оцінка та аналіз результатів, самооцінка та формулювання висновків, а також встановлення подальших дій щодо використання або впровадження результатів у практичну діяльність.

Реалізація проєктів передбачає різні форми педагогічної діяльності, що враховують вікові особливості учнів, рівень їхньої самостійності та педагогічні завдання. Важливим аспектом ефективною проєктної роботи є вибір форми проєкту, кожна з яких має свої особливості та сприяє розвитку конкретних

навичок учнів. Проєкти можуть бути індивідуальними, парними, груповими або колективними, залежно від кількості учасників. Вони також відрізняються за характером діяльності: творчі проєкти включають створення казок, малюнків, коміксів або театральних сценок; інформаційні проєкти – презентації, брошури, стінгазети; дослідницькі – спостереження, анкетування, експерименти; соціальні - екологічні заходи, допомога тваринам тощо; практичні – виготовлення предметів, моделей, схем. Проєкти можуть відрізнятися за характером та сферою інтересів. Творчі проєкти передбачають створення нових продуктів, таких як малюнки, відео, вистави або покази мод, результатом чого є творчий продукт у формі презентації або вистави. Наприклад, студенти можуть створити відео про історію геометричних побудов у різних країнах світу. Соціальні проєкти зосереджені на вирішенні соціальних проблем або допомозі іншим. Вони приносять конкретну користь школі чи громаді, наприклад – розробка моделі пандуса для навчального закладу. Інформаційні проєкти стосуються збору та впорядкування даних, а потім їх представлення, наприклад, через плакат, брошуру, веб-сайт або презентацію. Практичні (прикладні) проєкти мають на меті створення готового продукту, який можна використовувати в реальності, наприклад створення реального пристрою або моделі.

Тривалість проєктів може варіюватися від міні-проєктів тривалістю один або два уроки до довгострокових тривалістю від двох до чотирьох тижнів або більше. Результати теж можуть бути представлені у вигляді лепбуків, плакатів, виставок, презентацій, невеликих книг, рольових ігор або макетів тощо.

Залежно від цілей та очікуваних результатів, проєкти можуть бути дослідницькими, метою яких є вивчення певної теми чи явища, а їх результатом є аналітичний звіт або дослідження. Наприклад, це може бути проєкт, присвячений вивченню рівня знань студентів з певного навчального предмета.

Результати проєкту теж можуть мати різні форми. Це можуть бути презентації із зображеннями в Microsoft PowerPoint, Canva або іншому

програмному забезпеченні; цифрові продукти, такі як 3D-моделі, веб-сайти чи відео; фізичні об'єкти, такі як реконструкції історичних артефактів чи подій; або інтерактивні продукти, включаючи онлайн- та настільні ігри, квести та інші форми діяльності. Індивідуальні проекти, особливо міждисциплінарні, можуть поєднувати різні формати, дозволяючи кожному учаснику застосовувати на практиці власні знання, навички та творчі здібності.

Інтегровані проекти поєднують знання з різних академічних дисциплін та залучають кількох викладачів і поєднують різні види діяльності. Вони сприяють не лише розвитку академічних знань, але й емоційного інтелекту, командної взаємодії та навичок презентації. Командна робота є важливою частиною навчання та формує комунікативні та колективні навички.

Розібравшись з розмаїттям форм навчальних проектів, поговоримо про умови, що забезпечать успішну їх реалізацію. Одним з найважливіших етапів підготовки проекту є формування групи. Ефективність командної роботи та взаєморозуміння між учасниками залежать від правильної організації групи. Оптимальна кількість учасників має бути такою, щоб учасники володіли достатніми знаннями і навичками, необхідними для ефективного досягнення цілей проекту, здатні досягти мети автономно і злагоджено за мінімальних управлінських впливів вчителя. Групи можуть формуватися на основі інтересів здобувачів, що забезпечує комфортну атмосферу та відкрите спілкування, шляхом випадкового відбору, що стимулює адаптацію до співпраці з різними людьми, або на основі рівня знань та навичок, щоб забезпечити баланс між навичками та продуктивністю праці.

Учасники проекту об'єднуються таким чином, щоб до команди входили представники з різним рівнем освіти чи досвіду. Це дозволяє сильнішим учасникам підтримувати тих, хто ще не має достатніх навичок, та забезпечує більш скоординовану командну роботу. Також важливо формувати команду з урахуванням розподілу ролей: хто збирає інформацію, хто оформлює матеріали,

хто готує презентацію. Такий метод допомагає одразу визначити обов'язки кожного учасника та максимально ефективно організувати роботу.

Отже, рішення вчителя про делегування індивідуальної роботи чи організацію командної роботи залежить від характеристик студентів та складності проєкту. Індивідуальна робота доцільна, якщо студент почувається некомфортно, працюючи в групі, демонструє високий рівень самостійності або потенційно може самостійно виконати значну частину завдань. Командна робота ефективна у випадках довгострокових, складних або міждисциплінарних проєктів, коли важко виконувати завдання індивідуально або потрібна координація між учасниками.

Різні способи формування команд допомагають досягти різних цілей — від розвитку співпраці до підвищення відповідальності кожного учасника. Водночас важливо враховувати інтереси та особливості учнів, щоб спільна робота була ефективною та приносила задоволення від процесу. Формування команд для реалізації освітніх проєктів у класах НУШ – це важливий педагогічний крок, який впливає на ефективність роботи, психологічний комфорт учнів та кінцевий результат проєкту.

Ще однією ключовою умовою успішної реалізації проєктного навчання є формулювання мети та завдань. Завдання може бути сформульоване у формі питань, що стимулюють дослідницьке мислення, наприклад: «Що я хочу знати?», «Як я можу це перевірити?», «Де я можу знайти потрібну інформацію?»; у формі проблемної ситуації, що мотивує до дії та спонукає до пошуку шляхів її вирішення, наприклад: «До нас приїжджає гість з-за кордону. Як я можу доступно та цікаво розповісти про його рідне місто?». Завдання можуть бути сформульовані у вигляді конкретних кроків або інструкцій, наприклад: розробити модель пандуса для навчального корпусу. Іноді завдання представлені через рольові або ігрові ситуації, що дозволяє учням зануритися в певний

контекст, наприклад: «Уявіть, що ви журналіст і готуєте статтю про академічні втрати старшокласників».

Рефлексивний підхід «Хочу – Знаю – Навчуся» дозволяє учням формулювати власні завдання: що вони вже знають, що хочуть вивчити та як це перевірити. Завдання також можуть бути розроблені навколо ключових компетенцій, наприклад, розвиток здатності вести переговори в групі, відбір необхідної інформації або презентація результатів.

Завдання мають бути чіткими, проблемними, аналітичними, практичними, дослідницькими, реалістичними та ціннісно-орієнтованими (заціпати інтереси учасників команди). Важливо враховувати вікові особливості учнів, їхні знання та вміння, а також час, що минає від формулювання завдань до презентації або захисту проєкту. Викладач повинен ознайомитися зі змістом проєкту принаймні один раз перед захистом, а у складних випадках – кілька разів, щоб скоординувати роботу та забезпечити її успішне виконання.

Результати проєктної діяльності залежать від поставленої мети та завдань, форми та теми проєкту. Вони відображають результати спільної роботи та підлягають оцінюванню. Інформативний результат передбачає збір, узагальнення та представлення нової інформації у формі звіту, брошури, презентації або веб-сайту. Практичний результат – це створення реального продукту, який можна використовувати в освіті або повсякденному житті, такого як модель, макет, об'єкт або інтерактивна гра. Соціальний результат відображає користь, принесену суспільству або школі через заходи, волонтерську роботу чи інші соціальні проєкти. Креативний творчий результат втілює ідею в художньому продукті, такому як міні-фільм, фотосесія, виступ або шкільний показ мод. Результати проєктної діяльності не обмежуються матеріальними чи творчими продуктами. Вони включають знання, досвід та нові навички, які можуть бути корисними як для окремої особи, так і для суспільства. Правильно розроблений та представлений результат підкреслює цінність проєкту та мотивує

до подальшої діяльності. Ретельно організована проектна діяльність, з чітко сформульованими завданнями та продуманим розподілом ролей, сприяє розвитку командної взаємодії, відповідальності, креативності та практичних навичок, роблячи навчання цікавим, змістовним та ефективним.

Фінальним етапом роботи над проектом є презентація результатів роботи, оцінювання та рефлексія. Основними завданнями цього етапу проекту є виклад змісту роботи, пояснення вибору теми та методів, демонстрація результатів, підтвердження практичної цінності роботи та відповіді на запитання аудиторії.

Презентація кінцевих результатів проекту може мати різноманітні форми, включаючи письмову, усну, мультимедійну та творчу. Вибір форми залежить від мети, цільової аудиторії та характеру проекту, але презентація має бути ефективною та цікавою для цільової аудиторії. Креативна репортажна робота може включати виставу, запис подкасту, виставку, літературний вечір чи концерт. Такий формат дозволяє представити свій проект у нетрадиційний, креативний спосіб, зацікавити аудиторію та зробити презентацію більш емоційною.

Презентація проекту – це не просто короткий виклад роботи, а важливий навчальний досвід, який допомагає розвивати навички публічних виступів, співпраці та рефлексії. Після презентації відбувається обговорення, відповіді на запитання аудиторії та рефлексія, що дозволяє учням оцінити власну роботу, виявити труднощі та зробити висновки на майбутнє.

Усі види учнівської діяльності повинні бути оцінені. Перед початком виконання проекту необхідно визначити критерії оцінювання для кожного конкретного проекту та оголосити учням на перших етапах роботи. Розпочинаючи роботу над реалізацією проекту, учні повинні знати критерії оцінювання, знати, на яких етапах і що буде враховано при оцінюванні. В ідеалі вони повинні брати участь у розробці цих критеріїв тоді вони будуть виступати як основа забезпечення якісної реалізації цілей проекту.

Проект оцінюється на основі змісту, креативного підходу, якості виконання, ефективності командної роботи та публічної презентації. Головна мета — не покарати за помилки, а виділити успіхи, розвинути здатність аналізувати власну діяльність та заохотити до подальшого навчання. Оцінювання зосереджене на процесі реалізації проєкту, а не лише на його кінцевому результаті. Формувальне оцінювання дозволяє виявити сильні сторони учнів та напрямки для вдосконалення. Воно враховує вік, рівень розвитку та зусилля кожного учасника, а оцінювання виражається через слова підтримки, рефлексію та емоційне визнання досягнень.

Висновки і перспективи подальших досліджень. В результаті проведеного аналізу встановлено, що проєктна діяльність учнів – це високо мотивована самостійна пошуково пізнавальна діяльність, орієнтована на створення освітнього проєкту, що виконується під керівництвом учителя, дозволяє розвинути ефективні засоби самостійної навчальної діяльності, поєднати теоретичні та практичні складові діяльності учнів, дозволяє особистості дитини розкрити, розвинути й реалізувати творчий потенціал. У ході дослідження виявлено, що пріоритетними в сучасній школі стають форми самостійної роботи учнів, що засновані не тільки на застосуванні отриманих знань і умінь, а й на отриманні на їх основі нових. Метод проєктів завжди передбачає розв’язання якоїсь проблеми з використанням різноманітних методів та обов’язкового інтегрування знань і умінь з різних галузей науки, техніки, технології, творчих галузей. З погляду вчителя навчальний проєкт – це дидактичний засіб, що вчить проєктуванню, тобто цілеспрямованій діяльності зі знаходження способу вирішення проблеми шляхом розв’язання завдань, що впливають з цієї проблеми. З погляду учня проєкт - це можливість робити щось цікаве самостійно, в групі або самому, максимально використовуючи свої можливості; діяльність спрямована на розв’язання цікавої проблеми, визначеної самими учнями у вигляді мети і завдання, а результат цієї діяльності має

практичний характер, і, що досить важливо, цікавий і значимий для самих відкривачів.

Робота над проектом допомагає учням не лише здобувати нові знання та навички, а й розвивати вміння планувати діяльність, аналізувати інформацію, працювати в команді та презентувати результати. Проектна діяльність стимулює креативність, розвиток критичного мислення, соціальних навичок та відповідальності. Важливо, щоб підготовка, виконання та захист проекту були організовані чітко, але водночас гнучко, з урахуванням індивідуальних особливостей та навчальних цілей учнів. Різноманітність форм проектів, завдань та методів їх презентації дозволяє кожному учаснику продемонструвати свої знання, навички та творчий потенціал. Орієнтація на процес роботи, підтримка вчителя та мотиваційне оцінювання сприяють розвитку самостійності, впевненості в собі та прагнення до самовдосконалення.

Отже, проектна діяльність в новій українській школі є потужним інструментом навчання, який поєднує педагогічні, практичні, соціальні та творчі аспекти, формує цінні навички та робить процес навчання цікавим і змістовним.

Список використаних джерел

1. Кабінет Міністрів України. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року : розпорядження від 14 грудня 2016 р. № 988-р. *Офіційний вісник України*. 2016. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-p>
2. Кішан Н. Проектна діяльність у Новій українській школі. *Педагогічний вісник Поділля*. 2022. № 1. С. 21–22. URL: https://znayshov.com/FR/11931/Pedag_visnik_Podil%20_1_2022-23-24.pdf
3. Лозенко А. П., Чайченко В. Ф., Шанскова Т. І. Педагогічні технології у початковій освіті: досвід впровадження в рамках НУШ. *Перспективи та*

інновації науки (серія «Педагогіка», серія «Психологія», серія «Медицина»).
2025. № 51. С. 909–920. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/44039/1/1.pdf>

4. Слижук О. А. Проектна діяльність учнів у процесі вивчення сучасної української літератури в 5–6 класах НУШ. *Десяті Довженківські читання : збірник наукових праць Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка* / за ред. А. О. Новикова. Глухів : ГНПУ ім. О. Довженка, 2022. С. 97–103. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/732884/1/%D0%A1%D0%BB%D0%B8%D0%B6%D1%83%D0%BA%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%8F.pdf>

5. Кошіль О. П. Теоретичні та практичні аспекти проектної діяльності педагогів закладів фахової передвищої освіти. *Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи*. 2024. Вип. 1(25). С. 116–124. URL: <https://adult-education-journal.com.ua/index.php/aej/article/download/286/251>

6. Поясик О. Розвиток креативності вчителя Нової української школи в педагогічній діяльності. *Інновації в дошкільній і початковій освіті*. 2025. № 4. С. 77–85. URL: <https://vspu.net/idpo/index.php/journal/article/download/109/48>

7. Терещук А. Метод проектів як провідний концепт технологічної освіти учнів Нової української школи. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету*. 2024. № 1. С. 130–137. URL: <http://znp.udpu.edu.ua/article/download/302220/15.pdf>

8. Бондар І. Проектна діяльність учнів на уроках історії відповідно до концепції Нової української школи. *Науково-методичний журнал*. 2023. С. 24. URL: https://history.sspu.edu.ua/images/2021/11/26/_11_2023_np_zhurnal_tmns_f3c9d.pdf#page=25

9. Лавренко С. О. Метод проектів як педагогічна технологія у початкових класах Нової української школи. *Інноваційна педагогіка*. 2024. Вип. 73. С. 26–29. URL: <https://dspace.hnpu.edu.ua/bitstreams/6d167120-6cf7-4f5d-9b28-60626009568a/download>

10. Константинова Г., Дригач Т. Проектна технологія як засіб формування міжпредметних зв'язків на уроках математики в початковій школі. *Освіта. Інноватика. Практика*. 2025. Т. 13, № 6. С. 26–35. URL: <https://oip-journal.org/index.php/oip/article/download/570/424>
11. Кащенко І. М. Проектна діяльність як засіб формування ключових компетентностей учнів сучасної української школи. *Postmetodika*. 2025. № 1. С. 42. URL: <https://pano.pl.ua/wp-content/uploads/2025/06/PM-1-144-2025.pdf#page=42>
12. Barron B. When smart groups fail. *The Journal of the Learning Sciences*. 2003. Vol. 12, № 3. P. 307–359.
13. Кузнецова О. В., Одарченко В. І. Метод проектів – сучасна технологія навчання в умовах Нової української школи. *VIRTUS*. 2017. № 14. С. 74–77.
14. Бібік Н. М. Переваги і ризики запровадження компетентнісного підходу в шкільній освіті. *Український педагогічний журнал*. 2015. № 1. С. 47–58.
15. Dewey D., Dewey E. *Schools of to-morrow*. New York : E. P. Dutton & Company, 1915. 298 p.
16. Перспективні педагогічні технології в шкільній освіті / С. П. Бондар, Л. Л. Момот, Л. А. Липова, М. І. Головка. Рівне : Тетіс, 2003. 200 с.
17. Войний О. Зміст проектної діяльності учнів. *Трудова підготовка в закладах освіти*. 2007. № 4. С. 7–9.
18. Генкал С. Є. Дидактичні можливості індивідуальних освітніх проектів учнів профільних класів. *Наукові записки. Серія: Педагогіка і психологія*. 2005. № 14. С. 15–17.
19. Генкал С. Є. Індивідуальні освітні проекти як засіб реалізації пізнавальних потреб учнів профільних класів. *Педагогічні науки : збірник наукових праць*. 2005. Ч. II. С. 200–206.

20. Лук'янова Л. Технологія організації проєктної діяльності. *Імідж сучасного педагога*. 2009. № 10. С. 16–21.
21. Bell S. Project-based learning for the 21st century: Skills for the future. *The Clearing House*. 2010. Vol. 83. P. 39–43.
22. Пахомова Н. Ю. Проєктна діяльність : навчальний посібник. Харків : Ранок, 2016. 273 с.